

svět katolickými očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXIII., číslo 10

24. 5. 2026 / neprodejné

Z OBSAHU	Mše svatá – Krédo a přímluvy	04
	Panna ve zbroji Marka Twaina	08
	Co znamená, že církev je „svatá i hříšná zároveň“?	14

Giotto: Letnice (cca 1300)

Duch svatý

V pastorační praxi jsem udělal pozoruhodnou zkušenost. Mluvím s lidmi o Ježíši, o významu Kristovy oběti, o modlitbě... Lidé dávají pozor, snad i rozumí. Mluvím o Duchu svatém a je to moc abstraktní. Nebo se při sdílení topíme v subjektivismech, někdy od Božího Ducha hodně vzdálených: „z těch kamenů jsem cítila zelenou energii...“

Sv. Řehoř Naziánský píše: „Starý zákon jasně hlásal Otce, matněji Syna. Nový [zákon] ukázal Syna a dal zahlédnout božství Ducha. Nyní má mezi námi Duch domovské právo a dává nám, abychom jej viděli mnohem jasněji. Nebylo totiž prozíravé vyhlášovat otevřeně Syna, dříve než se vyznalo Otcovo božství, a přidávat Ducha svatého jako další břemeno – řečeno trochu opovážlivým výrazem –, dříve než se vyznalo Synovo božství... Jen kráčením vpřed a postupováním ‚od slávy ke slávě‘ se světlo Trojice zaleskne v zářivější jasnosti.“ (srov. KKC 684)

Duch svatý se nám dává poznat pohnutím. Nevnučuje se. Je vnitřní Učitel. V něm žijeme, pohybujeme se a jsme. Řekl bych, že každý člověk má s Duchem svatým nějakou zkušenost, jen ne vždy věděl, s kým má tu čest.

Myslím si, že dříve než vysvětlovat, kdo Duch svatý je, potřebujeme Božího Ducha zažít. Skoro se mi zdá, že si o to Bůh Duch svatý říká. Několikrát se mi stalo, že jsem prosil Boha za zdraví těch, kteří sotva poznali Krista a o Duchu svatém nevěděli nic. Začal jsem se s nimi modlit, spontánně jsem začal prosit „Přiď, Duchu svatý“ a k této prosbě vyzval i nemocného. Jaké překvapení, když člověk zakusil se zlepšením fyzického stavu i vnímatelné teplo nebo jiné projevy Božího Ducha. A právě tehdy se začal dotýčný o Ducha svatého zajímat více, hlтал katechismové poučky, citáty z Písma o Duchu svatém...

Jestli je něco našim úkolem jako vě-

řících, pak je to právě schopnost modlit se sami i s druhými za zeslání Ducha svatého, za jeho intenzivnější působení v nás. Když lidé poznají, že Duch svatý skutečně jedná, skutečně uzdravuje, že je Bůh (!), pak už není třeba nic moc vysvětlovat. Přežije jen taková víra, která bude živá. Pokud si připadáme vnitřně suší, prázdní, smutní... výborně! Není lepší situace pro chválení Boha a vyzvání Ducha svatého. Copak neblahoslaví Pán právě chudé, plačící, bezradné? Chvála je mimořádně mocná modlitba. Chválím Pána, ne za to, že mi je dobře, ale prosťte jen proto, že si to On zaslouží a právě taková chvála mně dává zapomenout na sebe a katapultuje mě do Boží náruče. Zkuste to a bude překvapení.

*P. Mgr. Filip Dušek
administrátor farnosti Nový Hradec
Králové*

Bolestná ztráta v Jablonném: Když je zraněna paměť víry

Zpráva o odcizení lebky svaté Zdislavy z baziliky v Jablonném v Podještědí zasáhla věřící daleko za hranicemi litoměřické diecéze. Nejde totiž jen o krádež vzácné historické památky. Bylo zasaženo něco mnohem hlubšího – místo modlitby, úcty a živé paměti víry našeho národa.

Svatá Zdislava není pro české katolíky postavou z dávných dějin. Je svědkyní evangelia, ženou milosrdenství, manželkou a matkou, která ve svém životě spojila hlubokou víru s konkrétní službou nemocným, chudým a trpícím. Generace poutníků přicházely do Jablonného prosit o její přímluvu; je křestní i biřmovací patronkou mnoha žen našich generací.

Relikvie nebyla pouhým předmětem vystaveným v chrámu. Byla znamením blízkosti svěťice a připomínkou, že svatost není vzdálený ideál, ale život proměněný Kristovou láskou. Katolická tradice vždy chápala relikvie jako něco hluboce lidského i posvátného zároveň. Křesťanství není náboženstvím odtrženým od těla a dějin. Bůh se stal člověkem, Kristus vstoupil do lidského těla a posvětil lidskou tělesnost i lidský život. Proto si církve od prvních staletí uchovávala ostatky mučedníků a světců s úctou – ne jako magické předměty, ale jako připomínku toho, že Boží milost působí v konkrétních lidských životech.

Slova olomouckého arcibiskupa Josefa Nuzíka, že jde o „úctu k zemřelým i našim společným hodnotám“, proto míří k samému jádru problému. Společnost, která ztratí úctu k mrtvým, velmi snadno ztratí i úctu k živým. A kultura, která se přestane klanět Bohu, začne časem zacházet bez úcty i s člověkem.

Bolest celé události nespočívá jen ve ztrátě relikvie, ale i v symbolice tohoto činu. Kostel je místem modlitby, pokoje a smíření. Vstoupit do něj s úmyslem ničit a brát znamená překročit hranici, kterou naše civilizace po staletí považovala za posvátnou. Možná právě proto tato zpráva tolik rezonuje i mezi lidmi, kteří sami nejsou praktikujícími věřícími. Každý totiž intuitivně chápe, že existují věci,

Foto: Stanislav Příbyl / FB

kteří nemají být vydány profanaci.

Ve čtvrtek 14. května však přišla zpráva, která do celé bolestné události vnesla opatrnou naději. Českolipští kriminalisté v podvečer zadrželi ve Středočeském kraji pětatřicetiletého muže, který je důvodně podezřelý z krádeže lebky svaté Zdislavy z Lemberka. Policii se zároveň podařilo získat informace o místě, kde se vzácná relikvie nachází, a to ještě před tím, než podezřelý stačil dokončit svůj plán. Podle dostupných informací zatím nebylo v první chvíli zcela jasné, zda už má policie relikvii přímo ve svém držení; mluvčí policie však uvedla, že místo jejího uložení policie zná s vysokou mírou pravděpodobnosti.

Tento nový vývoj nic nemění na závažnosti činu, ale přináší úlevu a naději, že to, co bylo zneuctěno a odňato, se bude moci vrátit na místo modlitby a úcty. Zároveň je namísto poděkování těm, kdo se na pátrání podíleli, i všem, kdo v těchto dnech projevili citlivost k hodnotě, která přesahuje běžné měřítko historické památky. Pro věřící nejde jen o úspěch policejní práce, nýbrž také o chvíli, v níž je možné znovu obnovit modlitbu, prosit za očištění zraněného místa a nezapomenout ani na modlitbu za toho, kdo se tohoto skutku dopustil.

Přesto by křesťanská odpověď neměla být vedena pouze rozhořčením. Ani ve chvíli, kdy se objevuje naděje na návrat relikvie, nejde jen o uklidnění vnější situace. Zůstává zranění, které se dotklo úcty k mrtvým, paměti víry i posvátného prostoru. Odpovědí církve proto nemůže být jen spravedlivé vyšetření, ale také modlitba, pokání a prosba, aby i tato bolestná událost byla proměněna v hlubší úctu k Bohu, ke svatým a k duchovnímu dědictví našeho národa.

Svaté totiž nelze skutečně odcizit. Lze ukrást relikvii, poškodit chrám nebo zranit lidské city, ale nelze ukrást svědectví života, který patřil Bohu. Odkaz svaté Zdislavy zůstává živý v modlitbách poutníků, v tiché věrnosti rodin, v péči o nemocné i v každém skutku milosrdenství.

A možná právě tato bolestná událost znovu připomene, že naše kostely nejsou muzei minulosti, ale místy živé víry. Že svatí nejsou jen historické postavy v učebnicích, ale naši nebeští přímluvci. A že národ nežije jen z ekonomiky a politiky, ale také z duchovní paměti, kterou si předává z generace na generaci.

*Zdeňka Rybová
šéfredaktorka RC Monitoru*

SLOVO KNĚZE

Mnohé, věřící i nevěřící, šokovala zpráva z minulého týdne o krádeži lebky sv. Zdislavy. Krádež, ke které došlo týden před výročí jejího svatořečení a v měsíci, kdy slavíme její svátek, je pro mne nepochopitelná. Již v úterý 12. května se mluvilo a psalo o motivaci a teorie se jistě budou množit do té doby, než bude jasno. Něco takového se nestává každý den a my jen můžeme spekulovat, o co vlastně zlodějovi šlo. Možná se někteří spekulanti a mudrlanti budou i předhánět, kdo vymyslí šilenější teorii. Těžko se tomu bránit a mnohým se honí hlavou spousta otázek. Jenže, odpovědi zatím nejsou a otázkou zůstává, zdali někdy budou a zda vůbec onoho lapku někdy lapnou.

Je nemálo kněží, kteří byli postiženi vykradením jimi spravovaného chrámu. Zvláště v devadesátkách se kradlo jak o život. Ani já jsem této zkušenosti nebyl ušetřen a nejen jednou. To nejhorší bylo, když jsem musel sbírat partikule z podlahy kostela a jejich druhou část z mokré trávy před kostelem. To je něco, co se opravdu nezapomíná a v tyto dny se vzpomínky na vypáčený a prázdný svatostánek a rozsypané hostie po kostele a před ním pochopitelně oživily. Je to více než dvacet let, ale na něco takového se nezapomíná. A nikomu bych to nepřál zažít.

Co s tím? Krást se asi nepřestane, dokud svět světem bude. Nám nezbyvá než se modlit a doufat, že se lebka sv. Zdislavy najde a vrátí se tam, kam patří, abychom jí opět mohli projevovat osobní úctu. A ve svých modlitbách také nezapomenout na nenechavce, aby jim Bůh dopřál milost obrácení a aby se svou činností přestali.

Svatá Zdislavo, oroduj za nás!

P. Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou

V současném Irsku jsou katolíci uráženi za to, že dávají najevo svou víru

Zdá se, že v Evropě, jejíž tradiční hodnoty se rozpouštějí jako ledovec v Karibiku, se žádná země nemění tak nezvratně jako Irsko.

Země, která byla ještě donedávna považována za morálního rivala Vatikánu, v podstatě opustila katolicismus ve prospěch dogmatického sekularismu, jehož úzkoprstost je téměř zrcadlovým obrazem toho, co odhodila. To, co mají obě podobu Irsku společné, je oficiální pseudotolerance, která předstírá úctu k „rozmanitosti“, zatímco odlišný názor demonizuje. V Irsku neexistuje žádná „populistická“ strana jako Alternativa pro Německo či Reform ve Spojeném království – a proč by také měla? Vždyť v irském státě je přece všechno tip top a v naprostém pořádku, stejně jako to bylo u Humptyho Dumptyho – těsně před pádem ze zdi.

Ano, většina myslících lidí ví, že toto nové Irsko je podvod, stejně jako to lze říci o nové Evropě. Srdce je prázdné. Zmizel jakýkoli obecný pocit smysluplné budoucnosti, pro kterou by tato generace žila a plodila děti. Předchozí generace usilovaly o zítřek, dnes žijeme pouze přítomností. Jednoduše řečeno, každá společnost, která staví homosexuální manželství na roveň tradičnímu a potraty na požádání považuje za základní lidské právo, je pravděpodobně během několika generací odsouzena k zániku. Začlenění těchto dvou existenciálních odmítnutí křesťanské tradice do platného právního systému slouží jako ukazatel úplného triumfu dogmatického liberálního sekularismu ve společnosti.

Evropské „hodnoty“

To lze volně, ale trefně shrnout jako herezi DEI – neboť *dei* je také latinské slovo, které znamená bohové –, a právě tím se tyto liberální zásady staly. Hodnoty samy jsou nyní důležitější než životy, které řídí, což z nich samozřejmě činí bohy. A jak by mohli obyčejní lidé změnit hodnoty, které jsou samy o sobě bohy? Navíc jakýkoli veřejný projev staromódního křesťanství bude nemilosrdně napadán

sekulárními „strážci“, kteří převzali plášť kruté nesnášenlivosti. Irský redaktor nejprodávějšího irského deníku *The Irish Independent* Fionnán Sheahan nedávno poznal, jaká je cena za to, že na Popeleční středu měl na čele tradiční křížek – krutý posměch a urážky na internetu. To, co kdysi bývalo téměř jednomyslným (a nikoli nepřesným) národním vyznáním osobní a duchovní pokory – z prachu jsme vzešli a v prach se obrátíme –, se pro irské sekularistické fanatiky stalo ideální příležitostí, aby ho na internetu lynčovali. Můžeme si být naprosto jisti, že žádný muslim by nebyl očerňován za to, že tak skromným a nenápadným způsobem projevuje své náboženství. Sekularisté jsou sekulární pouze vůči křesťanství: islám je v jejich očích náboženstvím míru a islamofobie je pro lidstvo zlou kletbou.

Očerňování katolicismu v Irsku jen odráží lhostejnost, kterou dnes Evropa projevuje – ba téměř se jí chlubí – vůči osudu křesťanů v Africe a Asii. To, co se děje v Gaze, je bezesporu lidská katastrofa, ale podobně nepopíratelný, i když méně fotogenický, je katastrofální osud křesťanů ve velké části Afriky – zejména v Nigérii, Mosambiku, Kongu, Egyptě, Somálsku a Súdánu –, kde jsou pečlivě předem naplánované a osobně zaměřené masakry mnoha tisíců nemuslimů běžné a z velké části nezveřejňované. Podobně je tomu v Pákistánu a Afghánistánu. Takováto evropská lhostejnost je poměrně nová. Ještě před šedesáti lety velká část Evropy zuřila kvůli osudu převážně ibských (nyní igbských) katolíků v Biafře, kde federální vláda nechala stovky tisíc lidí zemřít hladem.

Demografický vývoj v Evropě odráží toto sekulární odmítnutí dříve všeobecně přijímaných křesťanských norem. Téměř

dokončení na str. 5

MŠE SVATÁ – KRÉDO A PŘÍMLUVY

Známa katechetická anekdotická otázka zní: „Proč při nedělní mši sv. následuje po kázání krédo?“ Odpověď říká: „Abychom vyznali víru, kterou jsme během homilie ztratili.“

Církev nicméně zařadila do slavnostní mešní liturgie toto společné vyznání víry z hlubších důvodů. Už samotný název kréda v řečtině tomu napovídá: *symbolum* je odvozeno od slovesa *sym-balló*, doslova „házím (dávám) dohromady, spojuji“. Je to odkaz na jednu ze starobylých římských praxí, kdy se během pronásledování věřící scházeli k bohoslužbám potají po domech bohatších členů církevní obce nebo na nějakých ne příliš nápadných místech. Při větších slavnostních shromážděních, kde hrozilo nebezpečí infiltrace udavačů, se vymyslel originální způsob, jak hned u vchodu tzv. *ostiář* (dveřník) mohl rozlišit, kdo z příchozích je křesťan. Předem se rozbila amfora, jejíž jednotlivé střepey dostali členové dané komunity nebo lidé jimi pozvaní. U vchodu každý odevzdal svůj kousek a zkoumalo se, zda zapadá do původní nádoby. Bylo to vlastně takové starověké puzzle.

Krom toho je zde obsažena i hezká duchovní symbolika: krédo je sestaveno z jednotlivých tzv. článků, které tvoří základní pravdy naší víry. Jedná se o velmi zhuštěný souhrn toho, v co věříme. V prvotním křesťanství bychom jeho původ našli v disciplíně katechumenátu, v níž se dodnes dochoval obřad předání *symbola* zájemci o křest v době bezprostřední přípravy na něj. Katechumen poprvé před shromážděním, do něhož se hodlá začlenit, vyznává svou víru v Nejsvětější Trojici i v další důležité články, které Církev precizovala a formulovala na velkých ekumenických koncilech starověku, ale jejichž jádro je již v apoštolské katechezi, o čemž svědčí starobylé *Apoštolské vyznání víry*. To „plnotučnější“ *Nicejsko-konstantinopolské*, které recitujeme o nedělích a slavnostech, z něj vychází a rozvíjí ho.

Je fascinující si při této krásné a starobylé modlitbě představovat, že se tím spojujeme s generacemi křesťanů, kteří

Foto: František Ingr / Člověk a Víra

ji recitovali mnoho staletí před námi. Jde o jeden z mnoha projevů onoho *communio* (společenství), které liturgie vytváří a vede k tomu, aby se neuzavíralo do sebe samotného, nýbrž se otevřelo širšímu společenství svatých zahrnujícímu ty, kdo nás již předešli a přebývají ve slávě s Hospodinem, ale tajemným způsobem i další generace, které přijdou po nás.

Poslední částí bohoslužby slova jsou přímluvy, během nichž jáhen nebo někdo z věřících přednáší ve jménu celého shromáždění Bohu prosby a hlavní celebrant tuto modlitbu uvede a zakončí. Církevní dokumenty tuto část označují *Oratio universalis seu fidelium* tedy volněji přeloženo „Všeobecná modlitba věřících“. Vyjadřují tak, že se modlíme „univerzálně“, tj. za celou Církev i svět a všechny jeho potřeby. Přímluvy mají mít následující strukturu: nejprve prosíme za potřeby Církev. Následuje prosba za svět, resp. společnost a stát i jejich představitele. Poslední dva okruhy proseb jsou zaměřeny na trpící a na potřeby daného společenství. Minimální počet přímluv je tedy čtyři. Možná někoho zarazí, že zde není zmíněna prosba za zemřelé. Je třeba si uvědomit, že liturgie Církev se mší sv. nevyčerpává a například poslední prosba z nešpor (večerní modlitby liturgie

hodin) je vždy zaměřena právě na zesnulé. Dále se na ně výslovně pamatuje při modlitbě mešního kánonu. Není tedy nutné je vždy zmiňovat v přímluvách, protože samotná mešní liturgie i denní modlitba Církev na ně vždy pamatují.

Jak už sám latinský název „přímluv“ napovídá, jde o modlitbu věřících. To znamená, že (stejně jako ostatní liturgické funkce) je vyhrazena pouze pokřtěným. Pokud je při bohoslužbě přítomen jáhen, má přednášet přímluvy on. Tato tradice pochází z dob prvotní Církev, kdy jáhni měli na starosti charitativní a sociální péči, a tudíž nejlíp věděli, kdo právě nejvíce potřebuje přímluvu a modlitbu.

Pokud jde o praktické aspekty přednášení přímluv, naše české knížky jsou většinou uspořádány tak, že obsahují několik bodů (ideálně čtyři až pět), přičemž každý bod odpovídá předepsanému okruhu úmyslů (za Církev, svět, trpící, další) a má obvykle dvě nebo víc variant. Lektor tudíž nemusí číst úplně všechny přímluvy, jež jsou na příslušné stránce uvedeny. I zde platí zdravý selský rozum a zásada „méně je někdy více“. Je tedy nesmysl, když se někde třeba v rám-

dokončení na str. 5

dokončení ze str. 3

ve všech evropských státech roste muslimská populace, zatímco počet původního obyvatelstva klesá. Ve Francii 68% muslimské populace, která v oblasti velké Paříže čítá 1,7 milionu obyvatel, prohlašuje, že je pro ně náboženství důležité. Ve stejné oblasti se každý týden účastní mše pouze 8% katolíků. Demografické procesy jsou skoro tak nevyhnutelné a nezastavitelné jako gravitace. Když se podíváme na čísla ve velkých evropských městech, jako je Londýn, Madrid, Paříž, Malmö, Birmingham a Berlín, všude se projevuje stejný trend: Zatímco počet křesťanů prudce klesá, počet vyznavačů islámu stoupá. Spolu s tímto demografickým posunem dochází k vytváření smyšlené historie, která má dokládat, že islám je v Evropě historicky hluboce zakořeněn.

Rudolf Reumaier, výkonný ředitel pro místní historii (ano, i takový titul existuje), se rozplýval: „Kamkoli se podíváte, dějiny Německa se prolínají s islámem... Domov je rozmanitost: zahrnuje vše, co zde je. A islám je tu už velmi dlouho.“

A Kartágo – pamatujete si na něj?

Tento dobře míněný, ale ahistorický blábol zveřejnila Nadace Roberta Bosche, což ji samozřejmě řadí na správnou stranu: která slušná duše by kdy chtěla zpochybňovat takovýto ušlechtilý nesmysl? Bosch byl zakladatelem mocného průmyslového podniku produkujícího domácí spotřebiče a byl odpůrcem nacionálního socialismu (alespoň podle firemních webových stránek). Jeho nadace přímo přetéká dobrými úmysly. A nebylo snad Německo před deseti lety ctnostné, když přijalo dva miliony uprchlíků z arabského světa? Samozřejmě že bylo! Ale kdo bude v příští generaci vztyčovat sochy na počest Angely Merkelové za její prozíravost a laskavost? Možná právě Boschova nadace, která se v té době už možná bude nazývat Nadace Al-Bosch.

Než budu umlčen výkřiky o islamofobii, dovolte mi otázku: Co se stalo s řeckou, římskou, židovskou, punskou a berberskou civilizací, které kdysi dominovaly v severní Africe? Zmizely v rámci arabsky mluvící říše po dobytí Araby v 7. století. A Kartágo – pamatujete si na

Foto: Helena Farkasová / Člověk a Vira

něj? K úplnému zániku této civilizace nevedlo ani tak nemilosrdné potlačení Hannibalových vojsk římským generálem Scipionem Africanem, jako spíše arabský vpád, po němž v 17. století následovalo masové přistěhovalectví z Arabského poloostrova.

A tak jsme se od popelce na čele Finonána Sheahana dostali docela daleko, že? Ale kdeže... Prvním krokem k dobytí jakéhokoli původního národa je to, že daný národ začne pohrdat vlastní kulturou a vlastními úspěchy. Irové se po celá staletí britské nadvlády drželi určujících symbolů své identity, avšak ve století nezávislosti se začali těchto zásadních rysů zříkat a vysmívat se jim. Irští kněží a řeholnice nejenže po celá staletí chudoby a nesvobody střežili irskost – budovali nemocnice a školy a učili většinové obyvatelstvo základům identity –, ale podobnou hrdinskou a obětavou práci konali po celém světě. A nyní jsou všichni zapomenuti nebo zesměšňováni.

Není to snad totéž, co se stalo Evropě? Nevěří spíše v kariéru žen než v mateřství, v sekularismus spíše než ve víru a v chirurgickou jednoduchost potratů spíše než v morální složitost života? Jakou budoucnost tedy může mít kontinent, který tento zásadní, existenciální rozměr svěruje přistěhovalcům? Zeptejte se Kartága.

Kevin Myers
Brussels Signal
přeložil Pavel Štíčka

dokončení ze str. 4

ci přímluv čte jakýsi nekonečný telefonní seznam zemřelých nebo jiných osob. Přímluvy by neměly být vyčerpávající a dlouhé. Bohatě stačí, když se z každého okruhu vybere jedna. Je na inteligenci toho, kdo je přednáší, aby vybral ty nejvhodnější (případně to může konzultovat s celebričním knězem).

Účastníci bohoslužby na jednotlivé přímluvy odpovídají a tím připojují svou modlitbu. Občas mám trochu podezření, že kdyby čtenář pronesl např. prosbu, aby Svatý otec dostal rýmu, celý kostel by bez přemýšlení odpověděl „prosíme Tě, vyslyš nás“. Stejně tak když se lektor splete a přímluvu zkomolí nebo řekne něco vysloveně nesmyslného, shromáždění opět zahlolí bez rozmyslu. Platí tedy, že člověk má dávat pozor nejen proto, že prostě má dávat pozor, ale také proto, aby svou modlitbu opravdu vědomě spojil s konkrétním úmyslem.

P. Petr Havlík

P. ThLic. Petr Havlík Ph.D.
administrátor farnosti sv. Gotharda
v Praze-Bubenči

BŮH POSLAL SVÉHO SYNA, ABY SVĚT BYL SKRZE NĚHO SPASEN

31. květen 2026 – neděle po Soslání Ducha Svatého – Jan 3,16–18

Jan Zlatoústý

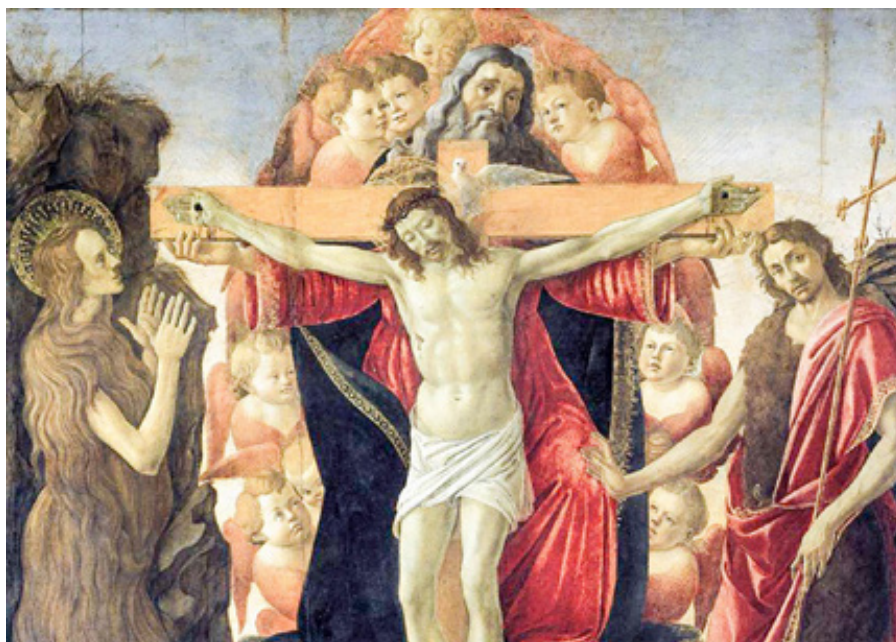
Předtím řekl: „Syn člověka musí být vyvýšen“ (Jan 3,14), čímž skrytě naznačil svou smrt. Aby však posluchače kvůli těmto slovům nezarmoutil – kdyby se domníval, že je pouze člověkem, a nepokládal jeho smrt za spásnou – uvádí vše na pravou míru a prohlašuje, že ten, který byl vydán na smrt, je Boží Syn a jeho smrt je příčinou věčného života. Proto říká: „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ Jako by říkal: nediv se, že musím být vyvýšen, abyste vy byli zachráněni. Tak to vidí i Otec, který nás tak miloval, že vydal svého Syna za nevděčné a lhostejné služebníky. A když říká „Bůh tak miloval svět“, ukazuje tím nesmírnou lásku. Je tu totiž veliká a nekonečná vzdálenost: nesmrtelný, bez počátku a nekonečně veliký miloval ty, kdo jsou ze země, z popela a plní nesčetných hříchů. Ale i další slova ukazují velikost této lásky: nedal služebníka, anděla ani archanděla, ale svého vlastního Syna. A i kdyby měl mnoho synů a jednoho z nich dal, už to by byl nesmírný dar; on však dal svého jediného Syna.

Hilarius z Poitiers

Kdyby dal jako důkaz své lásky stvoření za stvoření, taková ubohá a nepatrná oběť by mnoho nedokazovala. Lásku potvrzují vzácné věci a vznešenost se měří tím, co je vznešené. Z lásky ke světu dal Bůh Syna, ne adoptovaného, ale vlastního, ba jednorozeného. Ten je vlastní, zrozený a pravý: ne stvořený, adoptovaný a nepravý. Toto je důkaz lásky a milosrdenství: Bůh dal pro spásu světa svého jednorozeného Syna.

Theofylakt

Jako předtím řekl, že Syn člověka sestoupil z nebe (srov. Jan 3,13) – ačkoli tělo z nebe

Sandro Botticelli: Nejsvětější Trojice (1491–1494)

nesestoupilo, ale mluvil o člověku vzhledem k Bohu na základě jednoty Kristovy osoby – tak nyní naopak říká o Božím Slovu to, co náleží člověku. Boží Syn totiž zůstal Bohem neschopným utrpení. A protože Boží Syn a člověk, který snášel utrpení, byli hypostaticky jedno, říká se, že na smrt byl vydán Syn, který trpěl – schopný trpět ne svou božskou přirozeností, ale skrze své tělo. Z tohoto vydání plyne obrovský užitek, přesahující lidské chápání: „aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“. Starý zákon totiž sliboval těm, kdo jej zachovávali, dlouhý život (srov. Ex 20,12), evangelium však slibuje život věčný a neporušitelný.

Béda Ctihodný

Je třeba si povšimnout, že o jednorozeném Božím Synu zde opakuje totéž, co předtím říkal o Synu člověka vyvýšeném na kříži, když říká: „aby každý, kdo v něho věří...“ Náš Vykupitel a Stvořitel, ten samý, který byl před věky Božím Sy-

nem, se na konci věků stal Synem člověka, aby ten, který nás mocí svého božství stvořil pro radostnou blaženost věčného života, obnovil nás skrze křehkost naší lidské přirozenosti a vrátil nám život, který jsme ztratili.

Augustin

Proč se nazývá Spasitelem světa, ne-li proto, aby svět spasil? Lékař přichází uzdravit nemocného. Kdo nechce zachovávat lékařovy pokyny nebo jimi pohrdá, zabíjí sám sebe.

Alkuin z Yorku

A uvádí také důvod odsouzení nevěřícího: „Protože nevěřil ve jméno jednorozeného Božího Syna.“ Jen v tomto jménu je totiž spása. Bůh nemá mnoho synů, kteří by mohli spasit; tento je jeho jednorozený Syn a skrze něho dává spásu.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

CHÁPEME, CO NÁM UDĚLAL?

Náš Pán dává příklad otcům diecézí, farností a rodin.

Letošní Velikonoce byly prvními s naším novým papežem Lvem XIV. Velmi mě proto zajímalo, jak je papež pojme. Zvláště mě zajímala liturgie Zeleného čtvrtku.

Zaujalo mne, že papež Lev umyl nohy dvanácti kněžím své diecéze.¹ Jedenáct z nich byli novokněží, které loni vysvětil, dvanáctým byl spirituál budoucích kněžích v Pontifikálním římském semináři. V homilii papež při této příležitosti řekl: „*Nechat si Pánem posloužit je nezbytnou podmínkou pro to, abychom sloužili tak, jak sloužil on... Tím, že omývá naše tělo, Ježíš očišťuje naše duše... Poučme se tedy od Ježíše z této vzájemné služby. Nežádá nás, abychom mu to omývání opláceli, ale abychom jeho dar sdíleli mezi sebou: ‚I vy si navzájem umývejte nohy‘ (Jan 13,14).“ Nakonec papež řekl: „*Zelený čtvrtek je tedy dnem vroucí vděčnosti a opravdového bratrství. Ať je dnešní večerní eucharistická adorace ve všech farnostech a společenstvích příležitostí k rozjímání nad Ježíšovým gestem, kdy poklekl, a k prosbě o sílu napodobovat jeho službu se stejnou láskou.*“*

Rád vzpomínám na dobu, kdy i v naší farnosti býval tento obřad běžnou součástí liturgie Zeleného čtvrtku. P. Josef Říha, který ji dlouhá léta věrně a obětavě vedl, pravidelně oslovoval dvanáct mužů a na Zelený čtvrtek vždy nám farníkům po Ježíšově vzoru umyl nohy. Někdy jsem byl také vybrán, a když se to stalo, vždy se mne to hluboce dotklo. Neuvědomoval jsem si ale, že obřad umývání je také možné vynechat. Přišlo mi to automatické, byl to zkrátka obvyklý způsob slavení, na který jsme byli všichni zvyklí. Jenže s odchodem P. Říhy jsme ve farnosti pochopili, že ne všichni kněží kladou na (ne)zařazení obřadu umývání stejný důraz. Chápu to, není to povinné, obřady jsou platné i tak. Ale přijde mi to škoda. Myslím totiž, že umývání nohou má zásadní význam pro chápání služby

Foto: vatican.va

v církvi, jak naznačují slova papeže Lva.

Přijde mi, že slova evangelia k tomu přímo vybízejí, aby to bylo opakováno pokaždé, pravidelně, i ve 21. století. Poslání sloužit je totiž nadčasové. „*Chápete, co jsem vám udělal? Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem. Jestliže jsem vám tedy umyl nohy, já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy*“ (Jan 13:12–15). Jistě, i jen samotné čtení tohoto příběhu má svůj nemalý význam. Je to Kristův příklad, o kterém se dá rozjímát nebo na něj třeba i delší dobu působivě kázat. Ale větší ztotožnění s Kristovým poselstvím by mohlo být praktické, přetavené ve skutek. Věřící lépe pochopí, co výzva ke službě znamená, když kněz před jejich očima dvanácti mužům nohy sám umyje.

Nemíním nikoho soudit, spíše se chci podělit o pohled na rozměr velikonoční liturgie, který by neměl být opomíjen. Letos mě navíc během liturgie napadlo, snad to bylo vnuknutí, co dělat, když ve farnosti Ježíšův příklad v praxi nevidíme. Umývání nohou není svátostí, není tedy omezeno na služebné kněžství. A domácí církve je také církve. Po příchodu z kostela domů jsem tedy v průběhu večere vstal a přinesl si vodu a ručník. Doma byla manželka a z našich již dospělých dětí pouze nejmladší dcera. Obě rychle pochopily a nastalo ticho. Dcera se nejdřív trochu zdráhala, podobně jako v evangelii apoštol Petr, ale potom si i ona necha-

la nohy umýt, podobně jako Petr. Bylo to hluboké pro mne i pro manželku a dceru.

Ve farnosti je dobré umývat nohy jen mužům, v souladu s biblickým příběhem. Ale na jiných místech by tato výzva ke službě mohla být širší, zahrnovat muže i ženy. Napadlo mne tak, že své rodině, tedy svým nejbližším, bychom mohli my manželé a otcové rodin umýt nohy na Zelený čtvrtek u večere vždy, bez ohledu na to, co zrovna prožíváme ve farnosti. Ježíšova otázka: „*Chápete, co jsem vám udělal?*“ je totiž řečena každému z nás, kteří jsme povoláni v roli otce sloužit – ať už jde o otce rodiny farní, diecézní i rodiny přirozené.

Myšlenku napsat tento dopis jsem dostal během mše sv. na svátek sv. Kateřiny Sienské, když kněz v homilii připomínal, že tato svatá patronka Evropy napsala mnoho dopisů mocným lidem – vladařům, papežům, biskupům a kněžím a často je varovala před Božím hněvem, pokud nebudou dělat to, co dělat mají. Píšu ho však na svátek sv. Josefa Dělníka, který zejména nás muže učí, že nemáme mnoho mluvit, ale máme mnoho dělat.

Martin Kvapilík

Mgr. Ing. Martin Kvapilík FEng.
farnost sv. Mořice v Kroměříži

1 Pope's homily at Mass of Lord's Supper (with images). Aleteia.org 2.4.2026.

PANNA VE ZBROJI MARKA TWAINA

Románem o sv. Johance z Arku nám Mark Twain zanechal jednu z velkých hádanek americké literatury.

Twain věděl, že pro čtenáře, kteří očekávali jeho obvyklý styl, bude tato kniha matoucí; když měl román v roce 1895 poprvé vyjít na pokračování v časopise *Harper's Magazine*, Twain trval na anonymním vydání. Twainovi fanoušci si s ním dodnes nevědí rady. Jak se stalo, že se tvůrce amerických ikon jako Tom Sawyer a Huckleberry Finn rozhodl vylíčit život a smrt francouzské dívky z 15. století? Proč by člověk s tak napjatým vztahem ke křesťanství psal tak seriózní román o římskokatolické mučednici? Odkdy se velký americký humorista stal hagiografem?

Když pak knihu otevřeme, záhady se množí. Nenajdeme zde téměř nic z lidovosti a nespoutaného humoru Twainových známějších děl. Pečlivě pracuje s prameny; když vytváří románový životopis dívky známé jako Panna orleánská, vyjadřuje se povětšinou vážně, až uctivě. Navíc Twain tvrdil, že ze všech knih, které napsal, má *Pannu ve zbroji* nejraději, a ve své autobiografii prohlásil: „Tu knihu jsem psal z lásky, ne pro peníze.“ Je to obsáhlý román a podle jeho vlastních odhadů ho stál víc než deset let bádání a příprav. Z každé stránky tu dýchá autorův bezvýhradný obdiv k této vizionářské katolické světici.

Dílo, které se vymyká

Příběh začíná u Johanky, prosté venkovské dívky v ospalé vesnici Domremy. Francií už dlouho zmítá krvavá stoletá válka s Anglií. Karel VII., právoplatný král Francie, stále ještě není korunován a podléhá vlivu prohnílého dvora. Bůh však má pro Johanku a Francii plán. Vedená tím, co označuje jako své „Hlasy“ – zázračnými viděními a pokyny od sv. Michaela a dalších světců –, se Johanka dostává ke králi se zprávou, že ji Bůh posílá zachránit Francii.

A Francie se začíná probouzet. Anglická vojska v Johance znovu a znovu nacházejí sobě rovného soupeře. Anglická

opevnění jedno za druhým padají. Utláčený francouzský lid znovu získává naději a Bůh proti anglickým vetřelcům bojuje mečem mladé dívky v zářivé bílé zbroji. Fakta toho příběhu se jeví jako podivuhodnější než fikce, ale všechna jsou pravdivá. Twain později prohlásil: „Nikdy jsem Panně nepřipsal jediný čin, který nebyl přísně historický, a neuložil jí do úst jedinou větu, kterou neproněsala.“ V Twainových očích část Johanciny velikosti spočívá v její prosté víře v Boha. S důvěrou v jeho moc překonat všechny překážky přijímá jeho povolání. „Jsem zverbována,“ říká, „neodstoupím a s Boží pomocí vyrvu Francii z drápů Angličanů.“ A překážky se objeví, neboť Johanka naráží na neschopnost, odpor, a dokonce i klam z řad vlastního vojska. Zdá se však, že Twaina přitahuje také Johancino zázračné obdarování. Přestože byl literárním realistou a náboženským skeptikem, k Johanciným viděním a proroctvím přistupuje s pozoruhodnou vážností. Johanka předpovídá, že v kostele bude za oltářem nalezen zakopaný tajemný meč. Prorokuje o svých vítězstvích i o tom, že bude zraněna v bitvě.

Případová studie Božího jednání

Twain opravdu vnímá, že Johancina tajuplnost zčásti spočívá v zjevně nevyvratitelných důkazech Boží nadpřirozené moci v jejím životě a povolání. Skepticismus ho mohl vést k tomu, že na organizované náboženství pohlížel s povytaženým obočím, ale jako literární realista touží vykreslovat skutečnost takovou, jaká opravdu je. Přirozenými příčinami Johancin výjimečný vojenský úspěch plně vysvětlit nelze. Navíc doklady z Johancina slavného soudu z roku 1431 a z procesu „rehabilitace“ po její smrti Twain chápe jako úplný, legální a důvěryhodný pramen pro její životopis. Z těchto rozsáhlých soudních dokumentů, zpráv očitých svědků a ru-

Foto: metmuseum.org

kopisů vychází najevo prostě sv. Johanka z Arku, s veškerou svou svatostí, proroctvími a viděními. A fakta neomylně ukazují na Boží moc. Jako by tu Twainova oddanost realismu porazila jeho skepticismus. V roli smyšleného překladatele Jeana Françoise Aldena Twain v úvodní poznámce k románu píše: „Podrobnosti života Johanky z Arku tvoří životopis, který je mezi všemi na světě v jednom ohledu jedinečný: *Je to jediné vyprávění o lidském životě, které k nám zaznívá pod přísahou, jediné, které slyšíme z lavice svědků.*“ Johancin dobře zdokumentovaný život se tedy stává určitou případovou studií Božího jednání v lidském životě a dějinách.

Johancin život však také odhaluje její přirozené obdarování a Twain si tyto její kvality vychutnává. Vykresluje její úžasné vůdčí schopnosti, zvláště to, jak dokázala ze skleslých mužů dělat hrdiny. Jednomu ze svých dětských společníků, chlubitivému zbabělci posměšně známému jako „Paladin“, klidně říká: „Byl jsi tlachal a lhář, ale vězí v tobě hrdina a já se postarám, aby

Jean Pichore: Jana z Arku (1506)

vyšel na bílý den. (...) Půjdeš za mnou všude, kamkoli tě povedu.“ Vypravěč, inspirovaný postavou Johančina pážete a tajemníka Louise de Contesa, k tomu říká, že Panna měla „úžasný dar roznitit srdce zoufalých mužů ušlechtilým nadšením, proměnit zajíce v hrdiny a z otroků a trucovitých mezků sestavit prapory, jež s písní na rtech pochodují na smrt“. Johanka se tak na vojáky dívá Božíma očima. Vidí, jak velikému úkolu je každý z nich povolán, vztahuje ruku a vyzývá je, aby povstali. Takováto malá Johanka z Arku by se v životě hodila každému z nás.

„Nebojí se ohně ani ničeho jiného!“

Twain nám však také připomíná, že Johanka byla jen dívka, obyčejná venkovská dívka. Je hrdá na to, jak umí šít; věří pohádkám; neumí číst ani psát. A navzdory svému božskému povolání rozdrtit anglickou armádu jí válečné krveprolití láme srdce. Poté, co zvítězí v strašlivé bitvě o anglickou pevnost, vypravěč Johanku nachází, jak „s obličejem v dlaních sedí mezi hromadou mrtvol a pláče. Vždyť byla děvče a i její hrdinské srdce bylo dívčí, obdařené přirozenou lítostí a něhou. Myslela na matky těch mrtvých přátel i nepřátel.“

Jestliže se však Twainova Johanka

z Arku vyznačuje hlubokou něhou, projevuje také ohromující odvalu. Otevřeně říká králům a biskupům své názory. Když její vlastní vojsko ustupuje, vyráží vpřed. Zasáhne ji střela z kuše, ale do soumraku vede další útok. A vypravěč, který to vše sepisuje již jako stařec, po celou dobu dává tušit nejvyšší zkoušku její nesmírné statečnosti – mučednickou smrt na hranici. Když jednou Johanka za obdivného jásohu davů vstupuje do města, její korouhev vzplane od blízké pochodně a ona ji uhasí holou rukou. Z davu zazní slova, v nichž čtenář rozpoznává chmurné prorocství: „Nebojí se ohně ani ničeho jiného!“ Její poslední bitvou bude dlouhý soudní proces, vedený morálně zkaženými církevními hodnostáři. Byla zajata v boji a předána anglickým nepřátelům. Poté čelila nepřátelskému církevnímu soudu, kde měl hlavní slovo biskup věrný burgundské straně, která podporovala anglickou okupaci. Twainův vypravěč tento lynč zahrnuje pohrdáním. Zároveň však rozlišuje mezi nečestným politikařením francouzské církve a Církví jako takovou: „Francie nebyla Církve. Řím neměl zájem na zkáze tohoto Božího posla. Řím by jí byl poskytl spravedlivý soud a nic víc nepotřebovala. Z takového soudu by byla odešla svobodná, poctěná a blahoslavená.“

Důvěra v Boží vůli

Twain si vychutnává Johančinu prostou inteligenci a moudrost, kdy klidně odpovídá těm, kdo ji vyslychají. Její pronásledovatelé dělají všechno pro to, aby mohli Pannu diskreditovat a odsoudit jako kacírku či čarodějnici. Vyptávají se jí na její božské povolání, na její zázračné „Hlasy“, na její rozhodnutí nosit mužský oděv. Vyhrožují jí skřipcem. Odpírají jí Eucharistii. Johanka však na svých vědění a poslání trvá. Jeden z žalobců narušuje soukromí jejího svědomí a ve snaze přimět ji k opovržlivosti se jí ptá, zda je ve stavu milosti. Twain Johančinu „nesmrtelnou odpověď“ zaznamenává kurzívou: „*Nejsem-li ve stavu milosti, kéž mě Bůh do něho uvede. Jestliže jsem, nechť mě v něm uchová.*“

Nakonec ji však nepřítelé odsoudí k smrti. Johanka na místě své popravy poklekne a modlí se za francouzského krále. Poté je Twainova Panna orleánská vydána plamenům na hranici, než ji navěky přijme plamen Boží lásky. Když Církve Johanku z Arku v roce 1909 prohlásila za blahoslavenou, Mark Twain ještě žil. Jeho román do jisté míry zůstává překvapivým projevem zbožnosti komplikovaného člověka. V očích tohoto velkého amerického autora se Johance z Arku nikdo nevyrovnal. Žasl nad její důvěrou v Boží vůli, odvahou a prostotou. A viděl v ní příklad pro každou dobu. Ve slovech, jimiž vypravěč popisuje Johanku, můžeme slyšet Twainův vlastní hlas: „Vytvořit ji trvalo šest tisíc let, a než se na zemi zase někdo takový objeví, uplyne jich padesát tisíc. Tak si to myslím.“

Kelly Scott Franklin
Catholic World Report
přeložila Alena Švecová

Dr. Kelly Scott Franklin
spisovatel a učitel angličtiny na
Hillsdale College

MAJÍ ŽENY PRÁVO NA POTRAT? – ČÁST I.

Život pod ochranou práv

Pro dnešního západního člověka je samozřejmé, že mu náleží určitá práva, která pro sebe může nárokovat. Právní nárok jde ruku v ruce s povinností – ostatní ho musí respektovat, mají povinnost ho uznat a zařídit své jednání v souladu s ním. Pokud tak neučiní, jejich postoj představuje útok na jeho nositele, na jeho osobu, život, majetek atd. Nejzákladnější práva tak představují jakýsi ochranný štít, jehož prolomení ohrožuje člověka v jeho samotné podstatě. Jakmile tedy k něčemu takovému dojde, budí to pochopitelné rozhořčení. Vášnivá reakce proti porušovatelům práv se zdá být ospravedlněná jejich nepostradatelností pro autentický rozvrh lidské existence.

V poslední době si stále více zvykáme na otevřené protesty lidí proti omezování jejich práv a svobod. V zahraničí i u nás jsou stále častěji pořádány více či méně masové demonstrace, jejichž účastníci dávají ostře najevo svoji nespokojenost s postupem vlády.¹ V tom se ukazuje, že lidé jasně rozlišují mezi legitimními a nelegitimními nároky. Jestliže v nějaké důležité věci vydá politická autorita zákon, který nebyl přesvědčivě odůvodněn, nelze očekávat, že se mu občané bez problému podřídí. Existuje-li povinnost podrobovat se zákonům dané země, zna-

Foto: Lena Nowak / Člověk a Vira

mená to, že její vláda má právo zákony vydávat. Ne každé právo je však nárokováno oprávněně. Vznášet právo a také ho skutečně mít, není rozhodně jedno a to samé. Toto triviální rozlišení se nezřídla ztrácí ze zřetele, neboť halasné prosazování práv pro něj neponechává žádný prostor. Jestliže však nejsou vznášeny nároky korigovány kritickou pochybností o jejich přijatelnosti, může to mít fatální důsledky.

Nemožnost odvolání se k vědě

Odkaz ke zmíněným nepokojům v polských ulicích nás přivádí k tématu, nad nímž bychom se zde chtěli zamyslet. Skutečně existuje nějaké právo ženy na potrat? Kde nalézt odpověď na tuto otázku? Je vyhrazena pouze odborníkům? Pokud ano, jakým? Lékařům? Právníkům? Demografům? Anebo se k problému mohou vyjadřovat všichni lidé nezávisle na svém vzdělání? Kdo v této věci může nárokovat nezpochybnitelnou kompetenci? Nezaujatý pohled nám ukazuje, že na tomto poli nepanuje žádná shoda

ani mezi odborníky.² Někteří z nich právo žen na potrat podporují, jiní naopak jeho existenci zpochybňují. Toto zjištění by nemělo zůstat bez důsledků pro naše hodnocení situace.

V debatách o potratech dochází často k apelům na vědu. Jedna z argumentačních strategií poukazuje na to, že odpůrci potratů uvízli svou myslí ve středověku, a proto chtějí společnosti vnutit postoj založený v obskurních náboženských motivech. Staví proti nim osvícené stanovisko moderního člověka, který se orientuje podle nejnovějších vědeckých poznatků. Domnívají se, že díky vědeckému pokroku bylo lidské rozhodování

1 Média provádí informační selekci, což vysvětluje, proč nejsou všechny projevy nesouhlasu občanů hodné stejné pozornosti. Například událostem v Polsku, které někteří z nás mají ještě v paměti, se věnovaly se značnou intenzitou: „Ženy v Polsku prakticky ztratily možnost jít na potrat. Tamní ústavní soud totiž dospěl k závěru, že umělé ukončení těhotenství kvůli vývojovým vadám plodu porušuje ústavu. Ve středu předložil písemné odůvodnění svého verdiktu, a to bylo ihned zveřejněno v oficiální sbírce zákonů. Stovky lidí vyšly do ulic, aby protestovaly proti tomuto rozhodnutí, verdikt je ale nezvratný“ (<https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/polsky-soud-zakazal-potraty-i-kdyz-je-plod-poskozeny-lide-vysli-do-ulic-40349251>).

2 „Interrupce mají v dnešní odborné diskuse velmi schopné a rozhodné zastánce i odpůrce. Mezi zastánce potratů patří třeba filosofové Peter Singer, Michael Tooley či v nedávné době David Boonin, zatímco do řad odpůrců můžeme zařadit myslitele jako je John Finnis, Christopher Kaczor či Robert P. George“ (David ČERNÝ, <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/54347/existuje-u-zen-pravo-na-potrat-je-to-k-zamysleni.html>).

Foto: David Šis / Člověk a Víra

zbaveno staré náboženské a moralistní zátěže, a proto již nelze v otázce potratů uplatňovat neobhájitelné předsudky. Svoboda volby se tak může uskutečňovat v mnohem širším horizontu, než tomu bylo v minulosti. Uvedená „argumentace“ je ale nedostatečná. O jaké vědě se v ní mluví? Vždyť zrovna ve vztahu k problematice potratů neexistuje žádné jednoznačné vědecké stanovisko, které by mělo zavazovat každého rozumně myslícího člověka. Jednotlivé pozice vědců zde naopak stojí v nesmiřitelném protikladu. Jaký důvěryhodný arbitr tedy rozhodne, která strana má pravdu a která nikoliv? Posuneme-li se z roviny aktivistického prosazování „práv“ do roviny žádoucí kritické reflexe, jsme nuceni odložit jednostrannou angažovanost, zbytnělé sebevědomí a agresivitu, s nimiž aktivisté vystupují při propagaci svých názorů. Tato důležitá poznámka se týká obou stran sporu. Pouhé uplatňování nároků na potrat či na jeho zákaz není dostatečné. Je třeba předložit legitimizující důvody pro jednu či druhou alternativu. Kde je však hledat, když na kýženou názorovou shodu nenarážíme ani v odborných kruzích? Ukazuje se, že celá diskuse, ať se odvíjí jakýmkoli směrem, musí nevyhnutelně skončit ve slepé uličce.

Ideologické zaujetí jako náhrada vědeckosti

Z řečeného se zdá plynout závěr, že každý další příspěvek k tomuto tématu bude jen vyjádřením osobní sympatie jeho autora, kterou se zařadí k zastáncům, či odpůrcům potratů. Všechny jím uvedené „důkazy“ budou moci být neutralizovány sérií „proti-důkazů“. Diskuse se tak neposune ani o krok dál a jediné, co zbude po veškeré „argumentační“ palbě na pozice protivníků, bude pouhá osobní preference jedné ze dvou alternativ, přes níž bude přehozen háv „vědecké serióznosti“. Oklikou přes „vědu“ a pod jejím pláštikem se tak opět skončí u angažovaného aktivismu pro či proti potratům. Kritická úvaha nepřipouští, že by za těchto okolností bylo racionální přiklonit se k jednomu ze znesvářených táborů. Neboť jsou oba obsazeny lidmi s různými osobními preferencemi. Základní logika ale říká, že dvě preference, nakolik jsou pouhými preferencemi, jsou stejně hodnotné. Proč vyhlášovat loajalitu jen k jedné straně a vymezovat se vůči té druhé? Vždyť tatáž logika ukazuje, že i ta nejvíce protikladná stanoviska jsou vlastně zaměnitelná, poněvadž jsou obě stejně nepodložená a neodůvodněná. Žádné z nich nemůže nárokovat větší stupeň vědeckosti a objektivní upřednostnitelnosti.

Je-li situace taková, jak jsme ji právě popsali, ztrácí se veškerá naděje na vy-

břednutí z ideologické předsudečnosti, do níž zapadlo myšlení zastánců i odpůrců potratů? Vzhledem ke kontextu současného myšlení je naplnění této naděje v nedohlednu. Jednu věc je nicméně možné učinit okamžitě a je nepochybné, že se jedná o dosti naléhavou záležitost. Když se rozhlédneme po současném mediálním prostoru, vidíme, že se nepodobá kolbišti, na němž by se odehrávaly zápasy podle spravedlivých pravidel. Zastáncům potratů jsou v nich poskytovány větší výhody ve srovnání s těmi, kdo se proti nim vymezují. Nespravedlnost tohoto přístupu spočívá v zakrývání nedostatků propotratového stanoviska. Z oficiálních médií nikdy nezazní, že i ono je nesené jen a pouze ideologickými motivy. Kdyby se připustila opravdu otevřená diskuse ohledně založenosti a přijatelnosti propotratové agendy, objevily by se okamžitě další nepřijemné souvislosti. Pokud se totiž prosazuje cokoli z ideologických důvodů, vzniká podezření, že se jedná o maskovací strategii, jejíž cíle mají zůstat veřejnosti skryty. Ušlechtilý humanistický nátlak aktivistické rétoriky by náhle opadl a před našimi zraky by se zjevilo něco, co už s humanismem nemá příliš společného.

Roman Cardal

*Mgr. Roman Cardal Ph.D.
filosof*

POSUN VE VNÍMÁNÍ PORNOGRAFIE

Za posledních deset let došlo ve veřejné diskusi o pornografii k zásadnímu posunu.

V roce 2017 jsem v rozhlasové debatě s profesorem queer studií hájil názor, že pornografie je pro společnost přirozeně škodlivá. Většina toho, nač jsem tehdy upozorňoval – normalizace a masové rozšíření sexuálního násilí, všudypřítomná závislost na pornografii, která vzniká už před pubertou, následná neschopnost pěstovat nebo i chápat zdravou intimitu – dnes se znepokojením hlásají přední politici od Spojeného království až po Francii. Sotva uběhne týden, aby nějaký novinový článek nepoukazoval na ničivé účinky všudypřítomného užívání pornografie po celém západním světě i jinde. Tuto skutečnost s mrazivou jasností dokládají dvě zprávy, které se objevily během jediného měsíce [v květnu 2025 – pozn. red.].

Globální krize mužství

Tou první je znepokojivý článek Harriet Grantové v deníku *The Guardian* o narůstajícím počtu mužů, kteří nemají profil typického pedofila, ale dostanou se do vězení, protože sledují a uchovávají materiál, který souvisí se zneužíváním dětí. Tito muži začínají sledovat dětskou pornografii, když jejich závislost na pornu eskaluje, až se zcela vymkne kontrole. Jeden z nich Grantové řekl: „Nezačal jsem s tím proto, že bych se chtěl dívat na děti. Byl jsem závislý na pornu a s tím, jak jsem se čím dál víc vzdaloval od toho, co je normální, jsem postupně úplně utupěl.“

V Anglii a Walesu je každý měsíc zatčeno 850 mužů za trestné činy spojené s on-line zneužíváním dětí. Podobné trendy se objevují i jinde. Grantová uvádí, že čelíme „vyostřující se globální krizi“, kdy představitelé zákona i odborníci na ochranu dětí soustavně poukazují na jediného viníka: „Explozi volně a snadno dostupné pornografie na internetu v posledních deseti až dvaceti letech. ... Stále více studií začíná varovat před tím, jak mohou problematické návyky sledování

Foto: Joshua Reddekopp / unsplash

pornografie vést k tomu, že se člověk začne dívat na scény zneužívání dětí.“

Grantová podotýká, že prudký nárůst extrémně závadného obsahu, včetně snímků zneužívání dětí, poptávkou nejen uspokojuje, ale přímo podněcuje. Uživatelé pornografie po ní touží kvůli dopaminu; aby dosahovali neustálého vzrušení, musí zvyšovat dávky; algoritmy jim pak servírují nepřetržitý digitální přísun zvrácenosti. K materiálům na hraně jsou tlačeni už dlouho (o čemž svědčí například fenomén „*Barely Legal*“, tedy „téměř nelegální“). Jeden muž to popisoval slovy: „Člověk ví, že to není správné, ale přísun dopaminu, který mu to přináší, přebije všechno ostatní. Myslím, že všechno to porno, na které jsem se díval, změnilo dráhy v mém mozku. ... Člověku je z toho špatně a připadá si hrozně.“

„Vydělává to peníze“

Podstatné je, že většina mužů, kteří nakonec přišli do styku s dětskou pornografií, ji ve skutečnosti nevyhledávala. Finská skupina Chraňte děti sestavila profily 4549 anonymních pachatelů sexuálního násilí na dětech a zjistila, že pornografie byla nejen klíčovým „eskalačním činitelem“, ale také že více než 50 % z nich poprvé narazilo na materiály zobrazující

zneužívání dětí, aniž by je aktivně vyhledávali. Michael Sheath, který s osobami zneužívajícími děti pracuje už více než třicet let, Grantové sdělil: „Setkávám se s muži, kteří se vydali po ‚sestupné spirále‘. Souvislost je jednoznačná. ... Práh pro zneužívající chování je extrémně nízký. Najít materiály se zneužíváním dětí bylo dříve obtížné a prohlížet si je bylo extrémně riskantní.“ Teď už tomu tak není.

„Narážíme na lidi, kteří dovršili osmnáct let a mají za sebou deset let sledování tvrdého porna,“ řekl vrchní komisař Tony Garner, který v Británii řídí tým policistů řešících případy zneužívání dětí na internetu. „Naši policisté zjišťují, že mladí lidé sledují naprosto úděsný materiál, včetně zneužívání dětí. ... Zdá se, že se nám to jako zemi, jako společnosti naprosto vymklo z rukou.“ Pornhub ovšem trvá na tom, že uživatele k čím dál tvrdšímu obsahu netlačí, ale že sami pouze „objevují“ nová sexuální témata.

Zpráva Nicholase Kristofa v *The New York Times* však vypovídá o něčem jiném. Kristof přečetl interní dokumenty z Pornhubu, které omylem vypustil na veřejnost jeden oblastní soud, čímž vyšlo najevo mnoho interních debat v rámci firmy. V jedné slovní výměně mezi zaměstnanci zaznělo: „Je tady SPOUSTA

Foto: Alicia Christin Gerald / unsplash

opravdu znepokojivých materiálů, které zjevně zobrazují sexuální zneužívání dětí.“ Podle jiného dokumentu měl Pornhub v květnu 2020 „na svých stránkách k dispozici 706 000 videonahrávek, které uživatelé nahlásili kvůli zobrazování znásilnění, útoků na děti nebo z jiných důvodů“.

Navzdory tomu mnohá z těch videí zůstala dostupná; Pornhub se „videonahrávkou kvůli jejímu možnému stažení nezabýval, dokud nebyla nahlášena alespoň šestnáctkrát“. Další interní zpráva „konstatovala, že videa se zjevným sexuálním zneužíváním dětí měla před jejich odstraněním 684 milionů shlédnutí“; z jiné vyplývalo, že manažeři doporučovali, aby v popisech videí byla povolena slova jako „brutální“, „dětství“, „nezletilý“ a „nedobrovolný“; podle třetího sdělení „ten, kdo vystaví sexuální video s dítětem, by ze stránek neměl být vykázán, protože ten uživatel vydělává peníze.“

Mnohé z výrazů, o nichž se v Porn-

hubu interně diskutovalo, jsou tak ohavné, že je ani nelze zveřejnit. Kristof uvádí, že v roce 2020 se na těchto stránkách pod tagem „underage“ (nezletilí) objevilo 183 301 videí; u 155 447 videí bylo uvedeno klíčové slovo „12yo“ (dvanáctiletí). Na závěr Kristof píše, že je nutné s takto kritickou situací něco udělat; navrhuje, že bychom třeba „pomocí občanskoprávních a trestněprávních postihů mohli pornografický průmysl přimět k tomu, aby zveřejňoval výhradně videa, u nichž mají webové stránky ověřený věk i souhlas osob, které se na nich objevují“. Tento návrh sice představuje krok správným směrem, ale nezohledňuje skutečnost, že sledování pornografie má téměř vždy eskalační potenciál.

Zákonodárci se začínají potýkat se společenskými dopady pornografie. Snaha o zákaz se stává terčem obecného posměchu, ale ty, kdo ve jménu svobody slova trvají na nutnosti chránit pornografii, je nutno přimět, aby zodpověděli několik zásadních otázek.

Chceme žít ve společnosti, kde je normální, aby děti byly ještě před pubertou vystavovány tvrdé pornografii a jejich libido nastavováno tak, aby reagovalo na sexuální násilí? Kde téměř čtvrtina dospělých žen uvádí, že při sexu pocítily strach, a to v důsledku násilných praktik inspirovaných pornografií, jako je například škrcení? Kde uživatelé dětské pornografie v narůstající míře zneužívají další děti? Kde je stále obtížnější se vyhnout pornografii, která z mužů dělá sexuální delikventy? Kde je čím dál nedosažitelnější uchovat si nevinnost?

Uvedené zprávy odhalují, jakou společnost jsme se rozhodli budovat upřednostňováním takzvané „sexuální svobody“ před bezpečím a nevinností žen a dětí. Nyní víme, kam nás tento společenský experiment zavedl a co nás stojí. Nejen mezi konzervativci, ale napříč celou společností narůstá shoda v tom, že pornografie je nesmírně ničivá síla. Je načase změnit naše priority a uznat, že digitální pornografie jako smrtící jed zamožuje spodní vody naší kultury a podle toho by se s ní mělo nakládat.

Jonathon Van Maren
First Things
přeložila Alena Švecová

Jonathon van Maren
publicista

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Sophie de Mullenheim: *Poprvé u Ježíšova stolu*

Dárková publikace k prvnímu svatému přijímání. Stručně a přehledně shrnuje mešní liturgii a svátost smíření. Je doplněna malými katechezemi a svědectvími ze života svatých (Tarsicius, Terezička...) Dále obsahuje základní modlitby a další modlitební a biblické texty.

Váz., barevné obrázky, 64 s., cena 165 Kč

CO ZNAMENÁ, ŽE CÍRKEV JE „SVATÁ I HŘÍŠNÁ ZÁROVEŇ“?

Obsah katolické víry je obsažen v Krédu. Modlíme se ho při každé nedělní mši svaté. V závěru recitujeme nebo zpíváme, že věříme „v jednu, svatou, všeobecnou, apoštolskou církev“.

Tvrzení, že církev je svatá, může dnes znít provokativně. Stačí se podívat do historie nebo i zůstat v současnosti a hned vidíme mnoho příkladů konkrétního selhání křesťanů. Přesto je církev svatá. Jak tomu rozumět?

Katechismus katolické církve (KKC 823) uvádí, že církev je podle naší víry nezrušitelně svatá. Odvolává se na dokument II. vatikánského koncilu *Lumen gentium* (LG), kde se dále vysvětluje, že Kristus, který je spolu s Otcem a Duchem svatým jediný svatý, miloval církev jako svou snoubenku a vydal sám sebe za ni, aby ji posvětil, spojil ji se sebou jako své tělo a naplnil ji darem Ducha svatého (srov. LG 39).

Církev je tedy svatá, protože jejím zakladatelem je Ježíš Kristus („jediný svatý“). Svatou je nazývána církev ne proto, že by všichni její členové byli svatí, bezhříšní lidé. Svatost církve spočívá v oné moci posvěcení, kterou v ní působí Bůh i navzdory lidské hříšnosti (J. Ratzinger, *Úvod do křesťanství*). Jinými slovy: církev je svatá právě proto, že Bůh v ní jedná, i když lidé selhávají.

Církev se už na zemi vyznačuje opravdovou svatostí, třebaže nedokonalou. V jejích členech je dokonalá svatost teprve předmětem snažení (srov. KKC 825). Jsme povoláni ke svatosti a v církvi máme plnost všech prostředků spásy. Na cestě k Bohu a svatosti nám pomáhá Boží slovo, obsažené v Písmu svatém, a svatosti.

Lumen gentium realisticky přiznává, že církev „zahrnuje ve svém vlastním lůně hříšníky“. To znamená, že konkrétní podoba církve v dějinách je vždy poznamenána slabostí lidí. Proto církev potřebuje neustálé očišťování a ustavičně kráčející cestou pokání a obnovy (srov. LG 8). Není to tedy společenství dokonalých,

Triumf sv. Kateřiny Sienské

ale společenství těch, kteří jsou na cestě. Známe to všichni z vlastní zkušenosti. Nikdo není dokonalý a naše hříšnost je často velmi zřejmá.

Josef Ratzinger v této souvislosti mluví o určité „paradoxní svatosti“. Podle něj moderní člověk očekává, že svatost znamená oddělení od hříchu a bezchybnost. Křesťanská víra však ukazuje jiný obraz: pravá svatost se objevuje tam, kde Bůh vstupuje do lidské slabosti a proměňuje ji. Církev je tedy svatá ne proto, že by byla „čistá“ v lidském slova smyslu, ale proto, že lidská hříšnost je „utopena“ ve svatosti Ježíše Krista, který je její hlavou.

Tento dvojí pohled na církev má i praktický důsledek. Na jedné straně vede k pokoře: církev si nemůže zakládat na vlastní dokonalosti, protože stále potřebuje obrácení. Na druhé straně dává naději: i přes lidské selhání zůstává místem, kde působí Boží milost.

V každodenním životě to může být i pro nás pramenem pokoje a hlubšího uvědomění, že i když přijdou selhání, slabosti i hříchy, nemělo by nás to odradit. Zároveň to ale není důvod k rezignaci. Bůh svou milost neustále nabízí a pomáhá nám, abychom mohli svou víru žít naplno v každé situaci. Křesťanský život tedy není nedosažitelný ideál ani výsada několika vyvolených, ale úkol pro každého – v každé době, i dnes. Ukazují to i příklady novodobých světců, jako byli Carlo Acutis nebo Chiara Luce Badano. Začíná to věrností v obyčejných věcech a poctivým plněním každodenních povinností – ve škole, v práci, v rodině i ve farnosti. Možná to nepůsobí nijak výjimečně, ale právě tímto způsobem můžeme pro svatost církve vykonat víc, než by se na první pohled zdálo.

Marie Kvapilíková

OPRAVDU KNĚŽÍ NESOUVISEJÍ S MOCÍ?

Dochází k soustavné snaze oddělit kněžství od autority a autority od kněžství. Podívejme se například na tendenci povyšovat laiky do pozic autority v různých místech církve, kde dokonce získávají vyšší autoritu než kněží.

Ne že by kněží nemohli povolávat laiky, aby pomáhali s církevní správou. Skutečný problém nastává, když se bagatelizuje spojitost mezi svátostí kněžství a výkonem správy, jak to dnes vidíme v eklesiologických diskusích. Jestliže kněží delegují určitou autoritu na laiky, je to věc lidské dohody, zatímco kněžskou autoritu ustanovil Bůh. Na tuto spojitost poukazuje kanonický zákon:

Kánon 129, § 1: Ti, kteří přijali svěcení, jsou schopni podle předpisů práva k výkonu vládní moci, která je v církvi z ustanovení Božího, a nazývá se též moc jurisdikční.

Uspořádání, která mají sklon tuto skutečnost zastírat, bychom mohli zpochybnit. Samotnému principu autority, z něhož nutně plyne, že někteří mají větší moc než druzí, moderní doba nedůvěřuje a autoritu vnímá jako nástroj útisku. V důsledku toho se její nositelé často snaží předstírat, že ji nemají, a s autoritou nakládají přinejmenším jako s něčím nemístným, vynuceným, o čem by se nemělo příliš hovořit. Kněží nezřídka pocítují rozpaky nad nerovností autority, která je do Církve vložena. Uvažme učení, že svátost svěcení mohou přijímat pouze muži. Viděl jsem nejednoho kněze, jak proti feministické kritice tuto nauku hájí zhruba takto: „Kněžství nespočívá v moci, jeho obsahem je obětavá služba druhým.“

Abychom byli spravedliví, tento přístup je vhodný k rozptýlení obav ze zneužívání moci nebo k tomu, abychom lidem rozmluvili chybně motivovanou snahu získat autoritu. Neodpovídá však na otázku, proč ženy nemohou získat kněžské svěcení. Copak nemohou být trpícími služebnicemi pro Církev? Proč by tedy nemohly usilovat o tuto formu služby? Kněžství sice možná nespočívá v moci v hrubém a sobeckém smyslu, ale určitě souvisí s autoritou. A právě díky této autoritě kněží disponují kromě dalších pravomocí i vládní mocí. Na svátosti svěcení závisí hierarchie i svátostná eko-

nomie církve.

Neměli bychom se snažit vyhýbat řešení otázky autority tím, že ji budeme zlehčovat jako pouhou „moc“, po které se nesluší toužit. Musíme uznat, že autorita je skutečná, dobrá a že z podstaty věci není rozdělena rovnoměrně. Tím, že je spojena s obětavou službou, křesťanská autorita nepřestává být autoritou. Hlava má být služebníkem, ale ne pouze služebníkem. Když Pán chtěl umýt Petrovi nohy, musel mu, dokonce pod pohrůžkou, přikázat, aby mu to umožnil.

Před nepříjemnými důsledky ryze mužského kněžství uskakujeme také tak, že se vyhýbáme jeho zdůvodňování. Říkáme, že „Kristus pro tuto službu ustanovil pouze muže“, a u toho zůstáváme, jako by jeho rozhodnutí bylo svévolné, zatímco zapomínáme na zásadu, že milost staví na přirozenosti. Snažit se to vysvětlit by znamenalo vyslovit ono nebezpečné tvrzení, že se muži od žen liší.

Je pravda, že to musíme přijímat jako zjevené shůry, a nikoli jako předmět debat založených na lidském uvažování, ale pokud tento fakt víry uznáme, můžeme a měli bychom říkat, proč to je správné. Vyhýbat se tomu znamená oddělovat víru od rozumu a (podle mého názoru) skoupě nakládat se svou teologií – podobně jako muž, který zakopal svou hřivnu.

Pro církevní otce a učitele jistě nebylo těžké předkládat důvody pro mužské kněžství, včetně toho, jehož se všichni bojí: že muž je k autoritě způsobilější než žena. Vzhledem k její význačnosti v Církvi je kněžská služba právem vyhrazena pro mužské pohlaví, které (podle všech od sv. Pavla přes sv. Tomáše až po sv. Edith Steinovou) zastává a představuje určité vyšší postavení: muž je „obrazem a odleskem slávy Boží, kdežto žena je odleskem slávy mužovy“ (1K 11,7).

Podobně v mystické symbolice manželství vztah muže k ženě zrcadlí Kristův vztah k Církvi. A samozřejmě to zname-

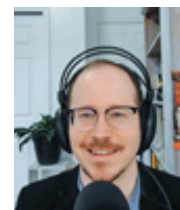

Foto: Petr Nedoma / Člověk a Víra

ná, že ten, kdo má větší autoritu, musí také víc dávat, tak jako Kristus dává sám sebe a Církev ho přijímá. Kněz tedy nedostává moc, jen aby rozkazoval, ale aby učil a udílel život skrze svátosti.

Moderní kritici autority dělají chybu, když dychtí po moci, kterou pro ně Bůh nezamýšlel, ale mají pravdu v tom, že autorita je bytostně spjata s mocí. Pokusy uhýbat před touto otázkou falešnou pokorou kritici prokouknou. Nositelé autority by se k ní měli hlásit, jasně vysvětlovat, proč tato autorita a moc s ní spojená představují Boží požehnání nejen pro ty, kdo ji zastávají, ale i pro ty, kdo jí podléhají. Vždyť milostí, kterou skrze své vyvolené služebníky udílí těm, kdo je přijímají, nám dává „moc stát se Božími dětmi“, spoludědici, kteří s ním budou navěky vládnout v jeho království.

*Thomas V. Mirus
Catholic Culture
přeložila Alena Švecová*

*Thomas V. Mirus
President Trinity Communications a ředitel
podcastů Catholic Culture*

CIVILIZACE NESTOJÍ NA PROCEDURÁCH

Když člověk čte evropské zprávy posledních let, snadno získá dojem, že křesťanství už patří do stejné vitríny jako psací stroj Consul, kazety do walkmanu a telefonní budka. A přesto se občas stane něco zvláštního: zpod prachu statistik vykoukne živá víra. Bez influencerů s křížkem na krku a motivační hudbou v pozadí.

Třeba v Rio de Janeiru, ve městě samby, karnevalu a turistických fotografií Krista Spasitele. Právě tam letos oslavili sto let nepřerušené adorace Nejsvětější svátosti. Sto let. Dnem i nocí. Bez přestávky. Zatímco se střídaly vlády, ideologie, módní trendy i morální revoluce, v kostele svaté Anny někdo klečel před Eucharistií. A když člověk slyší, že brazilský arcibiskup v roce 1926 slíbil Kristu, že „Brazilci zde budou klečat dnem i nocí až do konce světa“, zní to dnešnímu uchu skoro bláznivě romanticky. Jenže oni to opravdu dodrželi. A něco podobného se rodí a funguje i v českém hlavním městě. Psali jsme o tom v minulém čísle, mrkněte na web *Adorace.cz* a zapojte se, nemáte-li to daleko!

Možná právě proto působí dnešní západní svět tak unaveně. Umíme vyrábět aplikace, ale neumíme adorat. Umíme být neustále online, ale neumíme být chvíli v tichu, natož v přítomném okamžiku. Většina našich myšlenek patří minulosti nebo budoucnosti. To vůbec není v pořádku. Zlý nás chce vždy odvádět od přítomnosti v přítomnosti a Přítomnosti, kde je Pán.

A přeče se něco mění. Ve Spojených státech podle nových údajů poprvé po pětadvaceti letech vzrostla návštěvnost bohoslužeb. Ano, čtete správně: vzrostla. V době, kdy jsme si zvykli mluvit jen o úbytku věřících, zavírání kostelů

Ostatky sv. Jana Sarkandra, jehož horlivost byla spojena s důvěrou v Nejsvětější svátost oltářní.
Foto: Milena Machálková / Člověk a Víra

a sekularizaci, přichází zpráva, že lidé začínají znovu hledat cestu do chrámů. Výzkumníci mluví o „opatrném optimismu“. Katolické farnosti přitom vykazují vůbec nejvyšší úcast.

Možná totiž člověk nakonec neuneše svět bez transcendence. Bez něčeho, co ho přesahuje. Bez chvíle, kdy nemusí být produktem, zákazníkem ani „projektem osobního rozvoje“. Člověk byl stvořen pro vztah – a nakonec i pro klanění. Otázka nikdy nezní, zda se bude komu klanět. Jen Komu?

Evropa mezitím vede své kulturní války. Ve Vídni už tvoří muslimští žáci největší náboženskou skupinu na školách, jak asi víte. Politici reagují návrhy, aby se výuka náboženství nahradila předmětem „Život v demokracii“. Člověk skoro slyší tu bezradnost starého kontinentu: když nevíme, čemu věříme my sami, budeme alespoň vyučovat procedury. Jenže civilizace nestojí na procedurách. Demokracie sama o sobě nedá člověku důvod, proč být statečný, proč obětovat život za

druhé nebo proč odpustit nepříteli. To vždycky přinášelo něco hlubšího.

Možná se zde vysvětluje i podivná nervozita části dnešního feminismu vůči Janě z Arku. Otřásá to Francií. Tamní feministky (sic!) protestují proti jejímu obrazu, protože jim vadí, že zůstává symbolem národní a křesťanské identity. Jenže Jana z Arku je pro moderní ideologie problém obecně. Byla mladá žena, silná, odvážná, veřejně činná – a přesto hluboce věřící, poslušná Bohu a přesvědčená, že pravda není jen otázkou osobního pocitu. To se do dnešních schémat nevejde moc pohodlně.

Říkám si, že právě v této zvláštní době začíná být křesťanství znovu přitažlivé. Ne jako společenská norma, ale jako alternativa. Ne jako povinná kulisa života, ale jako odpověď na chaos. Není to doba kulturních válek, neměla by být. Civilizace se možná nezachraňují nejprve v parlamentech. Ale na kolenou.

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasláním darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč.

Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze dle § 15 odst. 1 nebo dle § 20 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.